

V terek, četrtak in soboto  
izhaja in velja v Mari-  
boru brez podplačanja na  
dom za vse leto 8 gl. — k.,  
za pol leta . . . 4 . . . —  
za četrt leta . . . 2 . . . 20 . . .

Po pošti:  
Za vse leto 10 gl. — k.,  
za pol leta . . . 5 . . . —  
za četrt leta . . . 2 . . . 60 . . .

Vredništvo in opravništvo  
je v gospodskih ulicah  
(Herrengasse) št. 117.

# SLOVENSKI NAROD.

**Oznani:**  
Za navadno dvostopno  
vrsto se plačuje  
6 kr., če se natisne 1 krat.  
5 kr., če se natisne 2 krat.  
4 kr., če se natisne 3 krat.  
veče pisemke se plaču-  
jejo po prostoru.

Za vsak tisek je plačat-  
kolek (štampelj) za 30 k.

Rokopisi se ne vračajo,  
dopisi naj se blagovoljno  
frankujejo.

Št. 107.

V Mariboru 10. decembra 1868.

Tečaj I.

## Štajerski deželni odbor in zedinjenje Slovencev.

III.

V zadnjem članku smo povedali, kako slavni odbor začenja, da bi Slovence podučil, naj ostanejo kakor so stoletja bili, to je kakor mi raz-  
umem in kakor ravno vsakdo, kdor naše slovenske razmere zares pozná:  
naj se ne brigajo za politično prihodnost svojega slovanskega značaja in  
ohranitev svoje narodnosti. Eno pa moramo deželnemu odboru priznati,  
namreč to, da v daljni razpeljavi svojega „poduka“ sem ter tje pravo stran  
zadene. Deželni odbor namreč popolnoma priznava pravičnost naših tirja-  
tev slovenščine v uradu in šoli, in potrebo razvitka slovenskega jezika.  
Treb pa torej, da se bomo mi Slovenci te pritrditve dobro priprijeli. Vendar  
za zdaj so od deželnega odbora same besede, prazne besede in sicer nič.  
Dejanja je treba in tega dejanja nam možje one stranke, med katero spa-  
dajo gospodje deželnega odbora, do zdaj niso še nikjer pokazali. Kdor pri-  
pozna, da je ena stvar pravična in dobra, ta mora, če je mož, tudi delati,  
ali vsaj ne braniti, da se uresniči. Do zdaj pa nimamo ni najmanjšega do-  
kaza, da bi bil deželni odbor, in da bi bili možje, ki v njem sedé, kaj  
storili za to, da bi bili „uradniki v slovenskih okrajnih slovenščine popolnoma  
zmoži (sic!)“ in „da toraj z ljudstvom uradujejo v jeziku, kterega ono ume“.  
Ko bi državnega pravika ne bilo, zaznamovali bi tako govorjenje o rečeh,  
ktere vedno dokazujemo da niso, po družem imenu, zdaj pa le rečemo, da  
so fraze, kterim Slovenci ne verujemo, kar vidimo, da nimajo resnične pod-  
loge. Kajti ni resnica, da sodnije rešujejo slovenske uloge slovenski, ni  
resnica, da uradniki uradujejo slovenski. Možem pa, ki sedé v deželnem  
odboru, bi morala resnica biti sveta, in predno za svojo agitacijo zoper  
zedinjenje Slovencev ktero besedo izreko, morali bi najprvo premisliti, ali je  
resnična ali ni. Na dalje deželnemu odboru Slovenci povemo, da nam ni  
dovolj, če „nobeden ne misli slovenski jezik v njegovem razvitku in napredku  
zatirati (česar ne verujemo)“, temuč hočemo, ker davke plačujemo, da se  
razvitek in napredek podpira, pospešuje. Ali za ta razvitek deželni zbor skrbi?  
Kdo more to potrditi? Noben Slovenec. — Kar deželni odbor govori o važ-  
nosti nemškega jezika za kupčijo in „boljši kruh“, to so stare litanije. To  
se pravi ometati, česar nihče ni trdil. Tisočkrat je bilo od naše strani že  
povedano, da nismo zoper učenje nemškega jezika, da imamo geslo: „eno  
stori, pa drugega ne opuščaj“; da iz tega gesla izvira prvič: da svojemu  
materinemu jeziku vso veljavo daš, potem pa kolikor jezikov znaš, toliko  
ljudi veljaš. Stara sofisticirana metoda je, nasprotnika s tem pobijati, da se  
mu misli nadevajo, kterih ni izrekel in jih nema. To je jako lahko, veli-  
ko vprašanje pa je, ali je tudi pošteno?

Deželni odbor pravi po teh opombah o jeziku, zastran zedinjenja  
tako-le: „Skoraj skozi pet sto let že Štajersko v svojih sedanjih mejah ob-  
stoji. Nikoli niso avstrijske postave razločka delale med prebivalci Šta-  
jerja, če so v prejšnjih časih teške bremena kmeta tlačile, če se mu je tudi  
godilo, so se te težave enako občutile po celi deželi. Še le v naj novejših  
časih se razloček dela, ki poprej ni bil, in ne najde se zató noben veljaven  
uzrok.

Ločitev južnega Štajerje bi se mogla le z dovoljenjem štajerskega  
zbora zgoditi, in še to bi samo zase ne zadosti bilo. Nikoli pa ne bo šta-  
jerski zbor pritrdil, da se celota dežele pokvari, pa tudi nikoli ne bodo vsi  
štajerski Slovenci tako razdelitev odobrili, ako si le njene nasledke pred  
oči stavijo.

Taki točitvi se bo vsak zoperstavljal, koga blagostanje je vezano na  
obstoječe okolišine, kterih ne bo razvezal, in sicer zato ne, ker mu koristijo;  
da tudi nespametno bi bilo, to, kar je gotovo, zamenjati proti tem, kar je  
negotovo, in tega, kar imaš, se znebiti proti tem, kar še le priti zamore,  
kar je morebiti tudi vse drugače, kar se ti le sanja.“

Tedaj zato, ker smo Slovenci bili pet sto let ločeni, ker je pet sto  
let naši naravni pravici, da se naši otroci učé v našem jeziku, da se ura-  
duje v našem ljudstvu razumljivem jeziku, krivica godila se, zato in samo  
zato mora še dalje tako ostati? To je čudna turška logika, ki se jej  
pravi fatalismus. Spominja tudi na modrijanski stavek, kar je to je, in kar  
je, je dobro. Vendar moramo mi Slovenci vse te lepe stavke in njih dejan-  
sko veljavo prepustiti svojim „učiteljem“ pri deželnem odboru. Dokler Slo-  
venci nismo ničesa mislili, tako dolgo tudi nismo ničesa zahtevali. Zdaj pak  
ko nas je stoletje narodnosti in svobode vzbudilo, zdaj zahtevamo, da se  
nam samim dovoli, da si postilamo, kakor sami za-se za najbolj sprevidimo.  
Kar je petsto let bilo, mogoče da bi bilo dobro, ko bi bili mi sami sebi  
to storili in vedno potrjevali. Tega pa nismo, ker nismo mogli. Kakor  
je svet že nekatere zastarele misli, nekatere stare in več kot pet sto let ve-  
ljajoče razmere podrl, tako tudi mi ne bomo obupali, da se Slovenci zedi-  
nimo, če tudi štajerski nemški zbor tega „nikoli ne bo potrdil“, in nikoli ne  
bodo „vsi“ Slovenci tako razdelitev odobrili (na primer: deželnega odbora  
vsegdanji slovenski prestavljavec ne).

## Finance in kupčija v Srbiji.

(Dalje.)

Srbska država prejema svoje dohodke iz neposrednega davka, iz  
državnih veličanstvenih pravic, iz colnin in davščin, iz dohodkov državnih po-  
sestev in državnih zakladov. Glavni državni dohodki izvirajo iz neposrednih  
davkov. Ko so bili dokončani osvoboditeljni boji, spremenili so vse različne  
davke in davščine, ktere so Turki pod različnimi imeni v Srbiji pobirali, v eno  
edino neposredno davščino, ktero so razdelili na zemljišča, na obrtnijo in na  
kupčijo. Po razmeri hišnih zadrug je dobila vsaka srenja davka. Vsak hišni  
glavar (kuči gazda) je moral za splošne državne potrebe 13  $\frac{1}{10}$  gl. a. v.  
davka (poreza) plačevati. Vendar je bilo srenji dopuščeno, da je imela davke  
razdeliti po tem, kolikor je vsak srenjčan premogel. Kdor je malo imel, pla-  
čeval je čisto le 4—9 gl., kdor je premogel več, moral je plačati 16—20 gl.  
Premoženje so cenili selski starašine pod vodstvom daškega sodnika v pričo  
okrajnega glavarja.

Kakor je bilo vse razmerje te dežele s početka brez umetnjave, tako  
tudi uprava državnih dohodkov. Doходи, ktere so pobirali selski starašine  
in jih izročali glavarjem, prihajali so redoma v okrajno blagajnico, ktere je  
od časa do časa kak knježev tajnik izpraznil, samo da je s svojim podpisom  
potrdil, da je denarje sprejel. Tak tajnik je pošiljal sprejete denarje v Kra-  
gujevac, ki je bil takrat sedež centralne vlade.

Tako prav priprosto pobiranje davkov se je v kratkem precej raz-  
tegnilo. Pod vlado knjeza Karađorževića so bili ti-le davki:

1. davek od glave in ob enem od posestva. Tega je moral plačevati  
vsak oženjen mož, ki je bil 18 let star, in je imel ali zemljiščno posestvo ali  
pa se je pečal s kupčijo, obrtnijo ali s kakim drugim samostalnim opravilom.  
Leta 1842 so se določili doneski te bire na 10  $\frac{1}{4}$  gl. a. v.; 2. razredni davek  
od nepremakljivega premoženja državnih uradnikov (činonički danak); 3. raz-  
redna dohodnina neoženjenih mož, ki so se živeli od zasebnega zaslužka (be-  
čarski danak); 4. glavni davek pastirskih ciganov (haradž).

Na prvi pogled bi se mislilo, da je tako nadačevanje najpriprosteje  
in najlažje na vsem svetu, vendar ni temu tako. Pri tem nadačevanju je treba  
natanko poznati ljudske razmere in ljudsko gibanje. Do tega poznaja priti  
je pa bilo prav težko, dasiravno so državne uradnije vse pripomogle; težko  
posebno zato, kar so selska predstojništva, duhovniki itd. prav malo omikani.  
Posebno težavno je bilo pobiranje poreza ali davka od glave. Ker bi bil  
davek, ki bi se odmerjal po številu glave, pretežko breme za zadruge, v kterih  
živi mnogokrat 8—10 mož, ki morajo davek plačevati, trebalo je postavnih  
izjem, tako da je bil med 4 možmi, ki so bili dolžni „porezo“ plačati po 1,  
med 6 po 2, med 8 po 3, med 10 po 4 od davka oproščeni.

Po tem vodilo se je davek naložil celi srenji, ktera ga je potem raz-  
delila na posamezne hišne zadruge, da so, kakor je rekla postava, po stari  
ljudomili navadi, vbojim njih bratje bremena kolikor mogoče olajšavali. Raz-  
redni davek državnih uradnikov se je pobiral po cenitni vrednosti njih ne-  
premakljivega premoženja, tako da so plačevali po 2 gl. od 100 in po 4 gl.  
od 100—500 cekinov vrednosti. — Davek, kar se ga je pobiralo od pastir-  
skih ciganov je bil prav za prav le namenjen siliti jih, da bi se stalno kje  
naselili.

(Dalje prih.)

## Dopisi.

**Iz Savinske doline** 8. dec. m+n (Nazori narodnih urad-  
nikov o potrebi slovenskega jezika v uradnijah). Imam pri-  
jatelja, ki je prišel pod Bachom kakor tisoč drugih v dežele ogerske krone;  
prišel je potem na „razpolaganje“ in je še zdaj tam začasno nastavljen,  
kjer je bival od začetka. Ta mož, po rodu goriski Slovenec, v svoji struki  
izvrsten uradnik in ob enem izvrsten narodnjak, je slovenščine v besedi in  
pismu popolnoma zmožen. Jako rad bi kje na Slovenskem službo dobil,  
pa to mu še dozdaj ni uspelo. Te dni se je javno pri nas na Štajerskem  
taka služba njegove struke razpisala, pri kteri se tudi popolno znanje  
slovenščine „zahteva“ (???). Pisal sem mu precej, naj bi se za to službo  
oglasil. Odgovori mi „ceteris exmissis“ na to s tem listom: \*)

„Kaj ne, to izpraznjeno mesto oddaja c. k. nad sodnija v Gradcu?  
Od te strani se ne nadejam ničesa, kajti da bi se na znanje slovenščine ob-  
zir jemalo, o tem „de facto“ še dozdaj nikdar govora ni bilo. To je samo  
prazno maskiranje, da se potem lahko reče, da se je v razpisnem  
konkurzu slovenščine tudi spominjalo; — to je čisto zadosti — službe so le  
drugim otrokom namenjene, kteri še slovenščine blebetati ne znajo.  
Prosil sem jaz 6krat pri vas na Štajerskem takega mesta, pa vselej so  
službo takemu podelili, ki ni znal slovenski. Tega sem si dosti skusil,  
tudi pri nas na Goriskem je tako. Pri naši okrožni sodniji ni razen vse  
časti vrednega barona Codelli-a ne enega uradnika, da bi bil slovenščine  
popolnoma zmožen, akoravno se v vsakem konkurzu zahteva kakor pogoj  
znanje vseh treh jezikov. Tisti, kteri res znanje slovenščine dokažejo, do-

\*) Original lista imamo v rokah, — kteri po svojem stroju gotovo ni bil javnosti  
namenjen. Vredn.



bijo **rdečo piko**, drugi pa, kateri imajo dobre prijatelje, dobivajo službe. — To je vedno tako bilo, še dandenes je tako in zaradi mene gotovo ne bodo zdaj v Gradcu izjemke delali. Naj na Slovenskem slovenski jezik kakor izključivo uradni jezik upeljejo, naj te uradnike, kateri slovenščine ne znajo iz Slovenskega odstranijo, boš videl, kako hitro bom jaz mesto dobil. — Ali vse to me ne ustraši, vadm se zmerom marljivo v slovenščini — morebiti (?) za prihodnost — prebiram pridno naše knjige in časopise. — Mišlim, da ta list ne potrebuje nobenega komentara.

## Politični razgled.

Baron Beust je s cesarskim pismom 6. dec. imenovan grof. Vlni listi hočejo iz tega imenovanja videti cesarjevo soglasje z denašjo sistemo in demonstracijo tistim Prusom nasproti, ki so barona (zdaj grofa) Beusta zaradi rdeče knjige zadnji čas napadali.

Na Dunaji bo stopil poseben zbor ministerskih delegatov skup, ki bo nasvetoval, da bi se verska društva ostreje opazovala in kedaj se jim sme opravljanje kake božje službe dovoljevati.

Avstrijskega vojnega ministra govor, da se mora Avstrija Rusiji nasproti oborožiti, vzbudil jo v Peterburgu v vladnih krogih živo posvetovanje. Ni še dogotovljeno ali bo Rusija odgovarjala le po svojih časopisih ali z diplomatičnimi pismi.

O novih dačnih predlogih, s katerimi hoče minister Brestel stopiti pred državni zbor, sliši se malo veselega. Cislajtanski finančni minister hoče sedanje neprenesljive izvenredne davščine spraviti pod trdno, stalno sistemo. Da bi se davek znižal, o tem ni nikjer govora, pač pa bodo potem vsi enako plačevali največje dačne doneske. Na mesto dohodnine stopi razredni davek (Klassensteuer). Nova postava o zemljiščnem davku je toliko napredovalna, da si je postavila za načelo, da davek vse enakomerno zadeva.

Njegovo veličastvo je izdalo zapoved do armade, v kateri razlaga pomen nove brambovske postave. Brambovska postava je zadobila najvišje potrjenje. V prihodnjih listih prinesemo vso postavo.

V „Ungar. Ll.“ se piše iz Grada: Graf Leo Thun, vodja fevdalnega „Vaterlanda“ je imel tu konferencijo s slovenskimi (katerimi?) voditelji, in je z uspehom dogovoril prav zadovoljen. Tudi je neki Thun rekel, da so pred vrati oni dobri časi, ko bodo veljavo zadobila načela njegove stranke; on je priporočal slovenskim vodjem le stanovitnost. Vse to se nam zdi velika časninarska goska — s „stanovitnostjo“ pa že celo ne vemo kam.

Novi Pressi se brzojavlja iz Zagreba: Vojaški kordon proti Turčiji je odpravljen. Granico bo v prihodnje stražila finančna straža.

Poljski delegati so neki v Pešti svoj čas dobro rabili, da bi pota nadelali drž. zbora posvetovanji o resoluciji gališkega zbora. Gre govorica, da ustopi poljski knez Čartoriski, ud gosposke zbornice, v ministerstvo, in da celo postane predsednik ministerstva. Dunajski listi sicer pravijo, da je to neverjetno menda preobračanje prigovor: kar človek želi, rad veruje.

Na Ogerskem je na davkih dolga celih štirideset milijonov gld. Kako torej ogerski minister plačuje. Pravi se, da plačuje za vzajemne reči le toliko kolikor prejema. Najprvo poravnava deželne stroške, če zmanjka, zmanjka nam — Cislajtancem.

V Pragi se zdaj obe stranki pripravljata na volitve v mestni zbor. Zanimljivo je videti, da so zastopniki vladni prijazne nemške stranke, kakor pri nas Slovenih večidel sami c. k. uradniki in penzionisti kot „zaupni možje“ v meščanskem volilnem odboru. Česki odbor svojega narodnega obličja ne prikazuje tako, kakor nemški; ki meni da je mestnim odbornikom treba ustavoljubnosti.

Tekoči teden se bo obravnavalo v Pragi 13 političnih pravn, večidel tiskovne pravde raznih časnikov, ki ali še izhajajo, ali pa so že zamrli. Toži se večidel zaradi velicizacije, žaljenja Nj. veličastva, kaljenja javnega miru in puntanja.

V Srbiji se je slovesno odprl grški konzulat in grška zastava pozdravljena z 21 streli iz kanonov na trdnjavi. To znamenja prijateljstva med srbsko in grško vlado, ob istem času, ko se začena med Grki in Turki razpor, utegne še važne nastopke imeti.

Bavarski kralj se ima oženiti s hčerjo ruskega carja Aleksandra. 20. t. m. potuje z velikim spremstvom v Peterburg. Njegova zaročnica velika kneginja Marija bo prestopila iz pravoslavne v katoliško cerkev. Ker se misli, da bodo peterburški krogi ob enem na to delali, da se določeno pogoditi in zvežete Pruska in Bavarska, vidi se vse ta stvar na Dunaji nerado. Da bi zoper delal, imenovan je nov poslanec za Monakovo, grof Ingelheim.

V časopisu „Unita Italiana“ je razglasil Mazzini proklamacijo do svojih rojakov, kjer jih zopet svari, naj se ogibljejo vseh poskušanj osvoboditi Rim, dokler bi bile te poskušnje le delo posameznih strank; proklamacija povdarja, da mora biti osvobodjenje Rima cilj velikega početja, katerega se mora udeleževati ves narod.

Italijanska agitacija proti Rimu vedno narašča in italijanski listi si prizadevajo jo še podpihovati. „Italie“ pravi, da je usmrtitev Montija in Tognettija okrepčala samosvest, da mora vsa italijanska dežela enotna postati. Vlada, parlament in ljudstvo so v tej zadevi tako edinih misli, da se sme trditi, da ni druge stranke. Zapuščeni usmrtitvi sicer ne bodo dobili podpore iz državne blagajnice, ker je bila v parlamentu za ta predlog le navadna večina, a ne 2 tretjini glasov, vendar pa se po italijanskih mestih prav pridno za nje nabira, in so se zlasti v nekaterih mestih prav znameniti zneski podpisali.

Na Francoskem se politične pravde bolj in bolj udomačujejo, in mnogokrat zadostuje najmanjši povod, da se iz njega pravda splete. Časopis „Avenir“ v Aux-u je policija pograbil, ker je prišel 2. decembra s črnim robom na svetlo. Zaradi pobiranja za Baudinov spominek so jih iz nova nekoliko obsodili.

Iz Španije se sliši o nemirih. Zbor oboroženih republikancev je morsko vojaštvo razganjalo. — Volitve bodo sredi januarja 1869.

Med Turčijo in Grško se utegne vneti boj. Turška vlada je podpirana po Avstriji, Angležki in Francoski tirjala, naj Grška upora na Kandiji ne podpira, če noče, da se med njima vsa diplomatična zveza pretrga.

Iz Varšave se piše, da se ruska vojska vedno bolj zbira na avstrijsko-gališki meji. Mnogo orodja za šance se pripravlja in privaža po železnici v Čenstohovo. Rusko vojaštvo je boje zoper Avstrijo zelo razdraženo in — kakor pravijo — ničesa ne bi raje slišalo, kakor povelje v Galicijo in Oggersko marširati.

Strastno gibanje, katero je med volitvijo in še nekoliko pozneje vladalo v severni Ameriki, jelo se je polegati in vse stranke so zadovoljne z republikanskim predsednikom Grantom. Amerikanski državljani so se zopet povrnil k mirnemu delu svojega meščanskega poklica in radi prepustajo osodo svoje dežele v rokah moža, o katerem zdaj celo njegovi nasprotniki trdijo, da je popolnega zaupanja vreden.

## Razne stvari.

\* (Tiskovna pravda „Slov. Nar.“). C. kr. okrožna sodnija v Celji je s sklepom 6. decembra zaradi vrednikove bolezni preložila končno obravnavanje v naši tiskovni pravdi na 20. dan januarja meseca 1869. Da je bila vrednikova prošnja slovenska, okrožne sodnije odlok pa nemški, je tako gotovo, kakor §. 19 v državnih osnovnih postavah.

\* (Kdo je slovenska stranka?) Prijatelji našega lista, ki imajo kaj zveze v viših ali pa tudi v nižih a podučeni uradniških krogih, zelo bi nam ustregli ko bi nam naznanili odgovor na gori stavljeno vprašanje. Po viših zaukazih se mnogokrat bere, da se ima slovenskim strankam slovenski dopisovati, zlasti da se jim ima na slovenske uloge slov. odpisovati. Pa kaj pomaga, vse tako lepo zaukazovanje, dokler človek če se še tako Slovenca čuti, ne ve kaj je slovenska stranka. Tako n. pr. smo po svoji „kratki pameti podložniški“ dozda mislili, da je vredništvo slovenskega lista — slovenska stranka kateri se mora na slovenske vloge slovenski odgovarjati, a tudi sicer slovenski dopisovati. Pa kaj še? Slavno c. kr. državno pravništvo, katero podpisuje g. Mulley, odgovorilo nam je nemški, tožilo nas nemški, c. kr. okrožna sodnija v Celji, za katero je podpisan g. Stiger, nam je poslala nemško tožbo in nemški odlok, c. kr. okrajna sodnija v Mariboru, katero podpisujeta na naših dopisih gg. Schalamum in Pogatschnigg, vabi nas v nemških listih pred se, še za svoje ime se moramo puliti; in slavno c. kr. okrajno glavarstvo v Mariboru pod vodstvom g. Seidera nam je poslalo včeraj neko naznanilo št. 35. pr. ddo. 5. dec. 1868, v katerem nam nemški pripoveduje, da sl. c. kr. namestnija ni uslišala prošnje, kjer smo slov. prosili, da bi si smeli za lastno rabo omisliti autografično pomnoževalno tiskalnico. Mi ne vprašamo po vzrokih, zaradi katerih se nam tiskalnica ni dovolila, dasiravno bi prav lahko primerjali in vprašali ali je istina, kar pravijo osnovne postave, da smo pred postavo vsi enaki, Nemci in Slovenci, Krščanje in Cigani. Po novejših zakonih smejo brez mnogih ovir prestopati ljudje od ene vere k drugi; če smo mi po kaki pomoti zapisani v krstnih bukval „nemških strank“, prosimo naj se vredništvo „Sl. Nar.“ tam izbriše in zapiše v one za slov. stranke. Če je treba plačati štolo ali kako drugo takso, jo bomo že odšteli: saj nas veste najti.

\* (Sokol proti stari „Pressi“.) Tožba „južnega Sokola“ proti časopisu „Presse“ zaradi članka, katerega smo mi priobčili kot konec „brezove masti“ je končala s tem, da se je toženi vrednik tega časopisa nedolžnega spoznal. G. posl. Svetec je kot pooblaščenec tožnika zastopal.

\* (Solnice v Veličiki) na Poljskem so kakor smo že povedali, v veliki nevarnosti, da jih iz zemlje prodrla voda ne zalije. Leta 1867 je državna kasa dobila 7,556.748 gl. za sol iz Veličke. Iz tega je presoditi, kolika škoda bo cesarstvo zadela, če se solnica pred vodó ne otme.

\* (V Dalmaciji) se ima, kakor „Pozor“ izve, po naredbi ministerskega svetovalstva in po predlogu c. k. namestnika v dveh letih uvesti v dalmatinske urade hrvatski jezik. V tem času se mora vsak uradnik hrvatskega naučiti. Kotorska gimnazija bode postala hrvatska. Kedaj bomo mi Slovenci kaj enacega dočakali.

\* (O kat. čitališče v Ljubljani) poroča „Dan.“: „V nedeljo 29. listopada, je bilo v mestni dvorani posvetovanje zastran naprave katoliškega čitališča ali bralnice. Grof Wurmbrand je pričel zbor s govorom, ki je bil sprejet z veliko in splošno pohvalo. Izvoljen je bil odbor za izdelanje družbinih pravil in skleneno, da se bode v „Novicah“, „Triglavu“ in „Danici“ razglasovalo, kar se bo godilo. V začasnem odboru so gospodje: Gr. Wurmbrand (starejši), dr. E. Kosta, korar Fr. Kramar, prof. dr. Čebašek, učitelj Matej Močnik, mestniji in posestniki Šventner, Gerber, Šreiner in vrednik „Zgod. Dan.“ V ponedeljek je imel odbor posvet zastran družbinih pravil, pri katerem se je razodelo, da utegne bralnica svoj izvirni program precej razširiti in zraven poživljanja katoliške zavednosti z branjem itd. zlasti na dobrotne namene in prid ubožnih, izgubljenih, zanemarjenih itd. oko obračati, kar je gotovo ena velikih ran denašnjih časov. Bolj natanko se bo to dalo povedati, ko bodo pravila sestavljena.“

## Slovenski Glasnik

začne z novim letom zopet izhajati in sicer pod vredništvom J. Jurčič-a v Mariboru. Naročnina 1 gld. 50 kr. na pol leta naj se pošilja „administraciji“ „Slov. Nar.“ Prihodnjič obširneje o tem.

## Dunajska borza od 9. decembra.

|                                      |               |                 |                  |
|--------------------------------------|---------------|-----------------|------------------|
| 5% metalike                          | 59 fl. 25 kr. | Kreditne akcije | 246 fl. 60 kr.   |
| 5% metalike z obresti v maji in nov. | 60 fl. 10     | London          | 118 fl. 90 kr.   |
| 5% narod. posojilo                   | 64 fl. 70 kr. | Srebro          | 117 fl. — kr.    |
| 1860 drž. posojilo                   | 91 fl. 90 kr. | Cekini          | 5 fl. 62 1/2 kr. |
| Akcie narod. banke                   | 677 fl. — kr. |                 |                  |

Zaradi praznika v torek smo mogli izdati denes le pol lista.